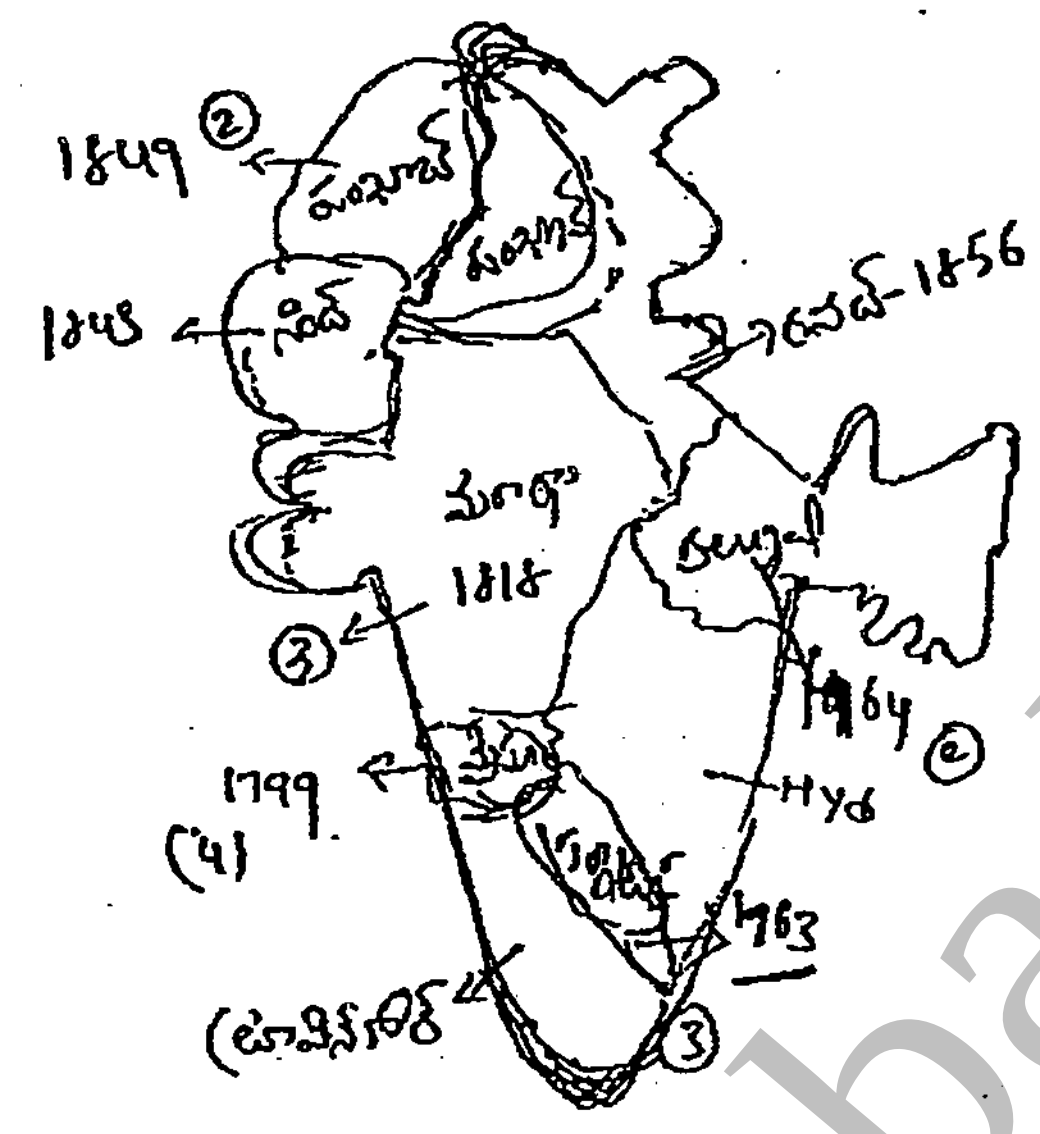
→ పాండిచ్చేరి + కరైకల్ (తమిళనాడు) + యానం (AP) + మాహే (కేరళ) = పాండిచ్చేరి

2. భారతదేశ ఆక్రమణ

→ భారతదేశాన్ని బ్రిటీష్ వారు వివిధ దశలలో ఆక్రమించారు.

– మొదటగా కర్ణాటక ఆ తర్వాత వరుసగా బెంగాల్, మైసూర్, మరాఠా, సింధ్, పంజాబ్, అవధ్‌లను ఆక్రమించారు.

కర్ణాటక ఆక్రమణ (or) ఆంగ్లో కర్ణాటక యుద్ధాలు:

→ భారతదేశంలో బ్రిటీష్ మరియు ఫ్రెంచి వారి మధ్య జరిగిన యుద్ధాలను ఆంగ్లో కర్ణాటక యుద్ధాలు అంటారు. మొత్తం మూడు యుద్ధాలు జరిగాయి.

→ కర్ణాటక రాజ్యమును స్థాపించినది - సాదతుల్లాఖాన్.

ఇతని తర్వాత వారు – దోస్త్ అలీ

→ అన్వరుద్దీన్ కాలంలో మొదటి, రెండవ, కర్ణాటక యుద్ధాలు జరిగాయి.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

1) మొదటి ఆంగ్లో కర్ణాటక యుద్ధం (1746-48)

- ఆస్ట్రియా వారసత్వ యుద్ధం కారణంగా భారతదేశంలో బ్రిటిష్ మరియు ఫ్రెంచి వారి మధ్య మొదటి ఆంగ్లో కర్ణాటక యుద్ధం ప్రారంభమైనది

- భారతదేశంలో బ్రిటిష్ ఫ్యాక్టరీ అయిన బాంబాట్ ఫ్రెంచి నౌకలపై దాడి చేసి వాటిని ధ్వంసం చేసాడు.

- భారతదేశంలో ఫ్రెంచి ఫ్యాక్టరీ అయిన డూప్లే మారిషస్‌లో ఉన్న బార్జినాయిస్ ను భారత్‌కు పిలిపించి, ఇద్దరూ కలసి బ్రిటిష్ స్థావరము అయిన మద్రాసును ఆక్రమించారు.

- కానీ బార్జినాయిస్ లంచం తీసుకొని మద్రాసును బ్రిటిష్ వారికి అప్పగించి తిరిగి మారిషస్‌కు వెళ్ళిపోయాడు.

→ అప్పుడు డూప్లే కర్ణాటక నవాబు అన్వరుద్దీన్ సహాయంతో మద్రాసును తిరిగి ఆక్రమించాడు.

→ దీనికంటే ముందు డూప్లే అన్వరుద్దీన్ మధ్య ఈ ఒప్పందం జరిగినది. దీని ప్రకారము మద్రాసును ఆక్రమించిన అన్వరు దీనిని అన్వరుద్దీన్ స్వాధీనంలో ఉంచాలి. కానీ డూప్లే మద్రాసును అన్వరుద్దీన్ ఆధీనంలో ఉంచుటకు నిరాకరించాడు.

- దీంతో అన్వరుద్దీన్ తన డిమాండ్లను పూర్తి చేయవలసినదిగా కోరుతూ 10వేల మంది సైనికులను మద్రాసు వైపుకు పంపాడు.

- డూప్లే & కెప్టెన్ పారడైజ్ సైన్యములతో 500 మంది సైనికులను కర్ణాటక వైపుకు పంపాడు.

- వీరిద్దరి మధ్య సెయింట్ థోమే లేదా అడయార్ నది యుద్ధం జరిగినది. (1748లో) అన్వరుద్దీన్ సైనికులు ఓడించబడ్డారు.

→ 1748లో ఆక్స్‌లా చాపేలే (ఫ్రాన్స్‌లోని పట్టణం) ఒప్పందం ప్రకారం ఐరోపాలో ఆస్ట్రియా వారసత్వ యుద్ధం అంతమైనది.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

-) చివరిలో భారతదేశంలో కూడా మొదటి ఆంగ్లో కర్ణాటక యుద్ధం అంతమైనది. ఈ ఒప్పందం ప్రకారం మద్రాసు తిరిగి బ్రిటిష్ వారికి ఇవ్వబడినది.

2వ ఆంగ్లో కర్ణాటక యుద్ధం (1749-1754)

→ 1748లో హైదరాబాద్ నవాబ్ నిజాం ఉల్ ముల్క్ అసఫ్‌జాహ్ మరణించాడు

→ ఇతని మరణానంతరం నాజిర్ జంగ్ హైదరాబాదు నవాబు అయ్యాడు. ఇతని ప్రత్యర్థి ముజఫర్ జంగ్.

- కర్ణాటకలో అన్వరుద్దీన్ యొక్క ప్రత్యర్థి చందాసాహెబ్ (అసలు పేరు హుస్సేన్ దోస్త్ అలీ)

→ ఫ్రెంచి గవర్నర్ డూప్లే ముజఫర్ జంగ్‌ను, చందాసాహెబ్‌నకు మద్దతు పలికాడు. వీరి కూటమి 1749లో అంబూరు యుద్ధంలో అన్వరుద్దీన్‌ను వధించారు. దానితో

→ చందాసాహెబ్ కర్ణాటక నవాబు అయ్యాడు.

→ 1750లో నాజిర్ జంగ్ తొలగించబడి ముజఫర్ జంగ్ హైదరాబాదు నవాబు అయ్యాడు.

- ముజఫర్ జంగ్ మచిలీపట్నం, యానాం, దివి ప్రాంతాలను ఫ్రెంచివారికి ఇచ్చాడు.

- 1751లో ముజఫర్ జంగ్ కడపలోని రాయచోటి దగ్గర లక్కిరెడ్డిపల్లి వద్ద కడప కర్నూలు నవాబులచే హత్యకు గురి అయ్యాడు.

→ హైదరాబాద్‌లో ఉన్న ఫ్రెంచి జనరల్ బుస్సీ సలాబత్ జంగ్‌ను నవాబును చేసాడు. దీనికి గాను 1752లో సలాబత్ జంగ్ ఉత్తర సర్కారులను (కొండవీడు, ఏలూరు, రాజమండ్రి, శ్రీకాకుళం) ఫ్రెంచి వారికి ఇచ్చాడు.

→ కర్ణాటకలో అన్వరుద్దీన్ కుమారుడు మహమ్మద్ అలీ తిరుచిరాపల్లిలో బ్రిటిష్ ఆశ్రయమును పొందాడు.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ ఆరుచూరాపల్లిలో (బ్రిటిష్. సైన్యాధికారి అయిన రాబర్ట్ క్లైవ్ 500 మంది సైనికులతో కర్ణాటక రాజధాని అయిన ఆర్కాటుపై దాడిచేసి దానిని ఆక్రమించాడు - అందువల్లనే రాబర్ట్ క్లైవ్‌ను ఆర్కాట్ వీరుడు అంటారు.)

→ అనేక చిన్న చిన్న యుద్ధాలలో చందాసాహెబ్ మద్దతుదారులు ఓడించబడ్డారు.

→ చివరకు చందాసాహెబ్ పట్టుబడి ఉరితీయబడ్డాడు.

← మహ్మదీ అలీ కర్ణాటక నవాబు అయ్యాడు. ఇతను 'వల్లాజా' అనే పేరును పొందాడు. ఇతని వంశాన్ని వల్లజా వంశం అంటారు.

→ చందాసాహెబ్, ఫ్రెంచివారి పరాజయాలను తెలుసుకున్న ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం డూప్లేను వెనకకు పిలిపించి గడోహేవ్ ను ఫ్రెంచి గవర్నర్‌గా భారతదేశానికి పంపినది.

→ గడోహేవ్ పాండిచ్చేరి అనే ఒప్పందమును బ్రిటిష్ వారితో కుదుర్చుకొని ఇవ రెండవ కర్ణాటక యుద్ధమును అంతం చేసాడు. (1754లో)

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

3వ కర్ణాటక యుద్ధం (1756-1763)

→ యూరోపులోని సప్త వర్ష యుద్ధాల కారణంగా భారతదేశంలో 3వ కర్ణాటక యుద్ధం ప్రారంభమైనది.

→ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం కౌంట్-డి-లాలీను గవర్నర్‌గా భారతదేశానికి పంపింది.

- కౌంట్ డి-లాలీ భారతదేశానికి వచ్చి - హైదరాబాదులోని ఉన్న బుస్సీని పిలిపించి (బెట్టింపు స్థావరాలపై దాడి చేసాడు.

→ 1760లో వందవాసి యుద్ధంలో బ్రిటిష్ జనరల్ అయ్యర్ కూట్ ఫ్రెంచి జనరల్ కౌంట్ డి-లాలీని, బుస్సీలను పడించి ఖైదీలుగా పట్టుకున్నాడు. ఈ యుద్ధంలో ఫ్రెంచివారు భారతదేశంలో పూర్తిగా తన ఆధిపత్యమును కోల్పోయారు.

- 1763లో పారిస్ ఒప్పందంతో ఏడు వర్ష యుద్ధాలు యూరోపులో అంతమయ్యాయి.

- దీని ప్రకారము భారతదేశంలో కూడా మూడవ కర్ణాటక యుద్ధం అంతమైనది. ఫ్రెంచివారు కేవలం పాండిచ్చేరికి మాత్రమే పరిమితమైనారు.

- కర్ణాటక నవాబు మహ్మద్ అలీ మీర్ మీద్దాసులోని చెపాక్ భవంతిలో తెల్లజాతి పాండుటూ పాలనా బాధ్యతలను బ్రిటిష్‌కు అప్పగించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

బెంగాల్ ఆక్రమణ (1764)

→ బెంగాల్ రాజ్యమును స్థాపించినది ముర్షిద్ కులీఖాన్. ఇతని తర్వాత నవాబులు షుజా ఉద్దీన్, సర్ఫరాజ్ ఖాన్, అలీవర్దిఖాన్.

→ 1756లో అలీవర్దిఖాన్ మరణించడంతో అతని కుమారుడు మనుమడు సిరాజ్ ఉద్దౌలా బెంగాల్ నవాబు అయ్యాడు.

→ ఇదే సమయంలో దక్షిణ భారతదేశంలో బ్రిటిష్ మరియు ఫ్రెంచి వారి మధ్య 3వ ఆంగ్లో కర్ణాటక యుద్ధం ప్రారంభమైనది.

→ బెంగాల్‌లో బ్రిటిష్ మరియు ఫ్రెంచి తమ స్థావరాల చుట్టూ రక్షణ గోడలను నిర్మించుకోవడం ప్రారంభించారు.

- సిరాజ్ ఈ రక్షణ గోడల నిర్మాణమును ఆపి వేయవలసినదిగా ఆజ్ఞలను జారీ చేసాడు.

- చంద్రనాగర్‌లో ఉన్న ఫ్రెంచి వారిని అంగీకరించగా బ్రిటిష్ వారు తిరస్కరించారు. కోపోద్రిక్తుడైన సిరాజ్ ఖాసింబజార్ పై దాడి చేసి బ్రిటిష్ స్థావరాలను ధ్వంసం చేసి సుమారు 150 మందిని ఒక చీకటి గదిలో బంధించాడు.

- ఈ దాడి సమయంలో కొంతమంది ఆంగ్లేయులు (వారెన్ హేస్టింగ్స్, కలకత్తా బెంగాల్ గవర్నర్ [illegible]) ఫాల్టా (Falta) దీవులకు పారిపోయారు.

- ఈ విషయం మద్రాసులో ఉన్న రాబర్ట్ క్లైవ్‌కు తెలిసింది. దీనితో రాబర్ట్ క్లైవ్, అడ్మిరల్ వాట్సన్ ముందుగా ఫాల్టా దీవిని చేరుకొని అక్కడ ఆంగ్లేయులను రక్షించి తర్వాత చీకటి గది యొక్క తలుపులను తెరిచారు.

- 150 మందిలో కేవలం 21 మంది మాత్రమే బ్రతికి ఉన్నారు. దీనిని చీకటి గది ఉదంతం (Black hole tragedy) అంటారు.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ 21 మందిలో (బతికి ఉన్న (Holwell) హాల్‌వెల్ చీకటి గది ఉదంతమును రాబర్ట్ క్లైవ్‌కు వివరించాడు.

→ రాబర్ట్ క్లైవ్ కలకత్తా, మద్రాసులను ఆక్రమించిన తర్వాత, సిరాజ్ అలీనగర్ అనే ఒప్పందమును కుదుర్చుకొని బ్రిటిష్ వారికి పూర్వపు హోదాను కల్పించాడు. కానీ రాబర్ట్ క్లైవ్ కుట్రల ద్వారా బెంగాల్‌ను ఆక్రమించుటకు నిర్ణయించాడు.

కుట్రదారులు
1) మీర్ జాఫర్ – సిరాజ్ యొక్క సైన్యాధ్యక్షుడు (మీర్‌బక్షి)
2) మీరాన్ – మీర్ జాఫర్ కుమారుడు
3) అమీన్‌చంద్ – వ్యాపారి, మధ్యవర్తి
4) మాణిక్‌చంద్ – కలకత్తా Incharge
5) జగత్ సేఠ్ – బెంగాల్‌లో అత్యంత ధనికుడు.
6) రాయ్ దుర్లభ్, ఖాదిమ్‌ఖాన్ – సిరాజ్ యొక్క సైనిక అధికారులు.

ప్లాసీయుద్ధం:

→ 1757లో June 23 ప్లాసీయుద్ధంలో రాబర్ట్ క్లైవ్ సిరాజ్‌ను ఓడించారు (Mor→Evening)

- మీర్ మదన్, మోహన్‌లాల్ అనే సిరాజ్ సైనికులు సిరాజ్ తరఫున వీరోచితంగా పోరాడి మరణించారు.
- పారిపోతున్న సిరాజ్‌ను పట్టుకొని మీరాన్ అతడిని ఉరితీసాడు.
- 1757లో మీర్ జాఫర్ బెంగాల్ నవాబు అయ్యాడు. 3 కోట్ల రూపాయలను, 24 పరగణాల జమీందారీ హక్కులను బ్రిటిష్‌కు ఇచ్చాడు.
- 1760 నాటికి బెంగాల్ ఖజానా ఖాళీ అవ్వటంచే మీర్ జాఫర్ బహుమానాలు ఇచ్చుటకు నిరాకరించాడు. దీనికారణంగా ఇతనిని తొలగించి మీర్ జాఫర్ అల్లుడు అయిన మీర్ ఖాసిం ను బెంగాల్ నవాబును చేసారు.
- దీనికి గాను మీర్ ఖాసిం 3 ప్రాంతాలను బ్రిటిష్‌కు ఇచ్చాడు. 1) మిడ్నాపూర్ 2) చిట్టగాంగ్ 3) బుర్ద్వాన్

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ మీర్ ఖాసిం సమర్థుడైన పాలకుడు. బ్రిటిష్ వారి పరిపాలనలో ఉండకూడదని తన రాజధానిని ముర్షిదాబాద్ నుండి మొంఘీర్ కు మార్చాడు.

→ బెంగాల్ వర్తకులు ఎవ్వరునూ సుంకములు చెల్లించవలసిన అవసరం లేదు అని ప్రకటించుట కారణంగా మీర్ ఖాసిం, బ్రిటిష్ వారి మధ్య వివాదాలు ప్రారంభమయ్యాయి.

→ చిన్న చిన్న యుద్ధాలలో మీర్ ఖాసిం ఓటమి పాలై అవధ్ కు పారిపోయాడు.

- 1763 లో మీర్ జాఫర్ మరలా బెంగాల్ నవాబుగా నియమించబడ్డాడు.

- మీర్ ఖాసిం అవధ్ పాలకుడు అయిన షుజా ఉద్దౌలా తో, మొఘల్ చక్రవర్తి అయిన 2వ షా ఆలం తో బ్రిటిషు వ్యతిరేకంగా ఒక కూటమిని ఏర్పాటు చేసాడు.

→ 1764 లో బ్రిటిష్ జనరల్ మన్రో ఈ కూటమిని బక్సర్ యుద్ధంలో ఓడించాడు. దీనితో బెంగాల్ (పశ్చిమ బెంగాల్, బీహార్, ఒరిస్సా) పూర్తిగా బ్రిటిష్ ఆధీనంలోకి వచ్చింది

→ 1765 లో అలహాబాద్ ఒప్పందం తర్వాత రాబర్ట్ క్లైవ్ బెంగాల్ లో ద్వంద్వ ప్రభుత్వ ప్రవేశ పెట్టాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

మైసూరు రాజ్యము ; ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధాలు. (1799)

→ మైసూరు రాజ్యమును స్థాపించినది చిలుకకృష్ణరాజ ఒడయార్

- ఇతని యొక్క ఇద్దరు మంత్రులు. నంజ్యరాజ్, దేవరాజ్.

- హైదర్ అలీ ఒక సాధారణ సిపాయిగా మైసూరు సైన్యంలో చేరాడు. ఆ యుద్ధ నైపుణ్యం కారణంగా అంచెలంచెలుగా ఎదిగి దుండిగల్ ప్రాంతం నందు ఫౌజ్‌దార్‌గా (సైనికాధికారి) నియమించబడ్డాడు.

1755లో నైజాం సహాయంతో దుండిగల్ వద్ద ఆధునిక ఆయుధ కర్మాగారాన్ని ఏర్పాటుచేసాడు.

- 1761లో నంజ్యరాజ్, దేవరాజ్‌లను అణచివేసి హైదర్ అలీ మైసూరును కైవసంచేసుకున్నాడు.

- మైసూరుకు రాజు అయ్యి ఆచరణలో హైదర్ అలీ తన రాజ్యమును అన్నివైపులా విస్తరింపచేయడం ప్రారంభించాడు.

మొదటి ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధం (1767-69)

- మద్రాసు గవర్నర్ - Verelst - వెరెల్స్ట్

→ హైదర్ అలీ తన రాజ్యమును అన్నివైపులా విస్తరింపచేయుటకారణంగా మద్రాసు, హైదరాబాద్, మరాఠాలు ఈస్టిండియా చేరారు.

→ ఈ ఈస్టిండియా మొదటి ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధానికి దారితీసింది.

- మొదట్లో హైదర్ అలీ గెలిచాడు.

- ఆ తరువాత హైదర్ అలీ తన సైన్యమును పునర్వవస్థీకరించి మద్రాసు వారిపై విజయాలు సాధించాడు. మద్రాసు ఓటమి అంచున మద్రాసుపై దాడి చేసాడు.

- మద్రాసు ఒప్పందంలో 1769లో మొదటి ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధం అంతమైనది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

రెండవ ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధం (1780-84)

- బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ - వారెన్ హేస్టింగ్స్

- 1770 దశాబ్దంలో అమెరికాలో బ్రిటిష్‌ను ఎదుర్కొంటూ కార్న్ వాలిస్ నేతృత్వంలో అమెరికా స్వతంత్ర పోరాటం ప్రారంభమైనది.

- ఫ్రెంచివారు కార్న్ వాలిస్‌కు మద్దతు పలికారు. దీనికారణంగా బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి వారిమధ్య యుద్ధం ప్రారంభమైనది

- భారతదేశంలో ఫ్రెంచి స్థావరము అయిన మాహే పై దాడిచేయుటకు బ్రిటిష్ నిశ్చయించింది.

→ మాహే మైసూరు రాజ్యం లోపల ఉండి మైసూరు రాజ్యంలోని బ్రిటిష్ సైన్యం ప్రవేశించకూడదని హైదర్ అలీ బ్రిటిష్ వారికి హెచ్చరికలు జారీచేసాడు. కానీ

→ ఈ హెచ్చరికలను లెక్కచేయక బ్రిటిష్ మైసూరు రాజ్యంలోని ప్రవేశించి మాహే పై దాడిచేసినది. దీనితో రెండవ ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధం ప్రారంభమైనది.

- మొదట్లో హైదర్ అలీ విజయాలు సాధించాడు.

* 1781లో పోర్టనోవో యుద్ధంలో బ్రిటిష్ జనరల్ అయ్యర్ కూట్ హైదర్ అలీని ఓడించాడు.

- ఆర్థిక అనారోగ్యంతో, మనస్తాపంతో హైదర్ అలీ మరణించాడు.

- హైదర్ మరణానంతరం అతనికుమారుడు టిప్పు సుల్తాన్ ఈ ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధాన్ని కొనసాగించాడు.

- 1784 నాటికి ఎవ్వరునూ గెలిచే స్థితిలో లేకపోవటంతో మంగుళూరు ఒప్పందంతో ఈ ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధం ముగిసినది.

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

టిప్పు సుల్తాన్: ఇతని బిరుదు- మైసూరు పులి

* ఇతను మొట్ట మొదటి భారతీయవాది

ఇతని చిహ్నం పులి.

→ ఇతను అనేక పరిపాలనా సంస్కరణాలను ప్రవేశపెట్టాడు. రైతులు అధికంగా లబ్ది పొందారు.

→ కొత్త క్యాలెండర్, కొత్త నాణెములను ప్రవేశ పెట్టాడు.

- మైసూరు ప్యాలెస్ వద్ద శ్రీరంగనాథ దేవాలయమును నిర్మించాడు.
- శృంగేరి వద్ద శారదాదేవి ఆలయ నిర్మాణం కొరకు నిధులను ఇచ్చాడు.
- స్వేచ్ఛకు గుర్తింపుగా ఆయన రాజధాని శ్రీరంగపట్నంలో ఒక వృక్షమును నాటాడు. దీనినే TREE OF LIBERTY లేదా స్వేచ్ఛా వృక్షం అంటారు.
- బ్రిటిష్ వారిని భారతదేశం అంతట నుండి తరిమివేయుట కొరకై రాయబారులను ఫ్రాన్స్, ఈజిప్టు, అరేబియా, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లకు పంపాడు.
- టిప్పుసుల్తాన్ ఫ్రెంచి యొక్క జాకోబిన్ క్లబ్బులో సభ్యుడు. (రాజుల వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేసే సంస్థ)
- వర్తకాన్ని అభివృద్ధి చేయుటకు ఫ్రాన్స్, ఈజిప్టులకు రాయబారులను పంపాడు.

3వ ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధం (1790-92)

బ్రిటీష్ గవర్నర్ జనరల్ – కారన్‌వాలీస్

- 1790లో టిప్పు సుల్తాన్ ట్రావెన్‌కోర్ పై దాడి చేసాడు. (ట్రావెన్‌కోర్ యొక్క సార్వభౌమత్వమునకు బ్రిటీష్ రక్షణ కల్పిస్తుంది.
- దీని కారణంగా అప్పటి గవర్నర్ జనరల్ కారన్‌వాలీస్ మైసూరు పై యుద్ధం ప్రకటించాడు.
- జనరల్ మీడో (Meadow) మైసూరు పైకి పంపబడ్డాడు. జనరల్ మీడో టిప్పుసుల్తాన్ సైన్యమును అనేక చిన్న చిన్న యుద్ధాలలో ఓడించాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ 1792 లో టిప్పు సుల్తాన్ ఆక్ష పరాజయాన్ని అంగీకరించి శ్రీరంగపట్టణం ఒప్పందం పై సంతకం చేసాడు.

గ్రంథాలు: 1) టిప్పు ఆక్ష సగభాగాన్ని కోల్పోయాడు.

2) 3.3 కోట్ల రూపాయలు ఇంకా బ్రిటిష్ కు చెల్లించే యుద్ధ టిప్పు అంగీకరించాడు.

3) ఆక్ష ఇద్దరు కుమారులను బ్రిటిష్ కస్టడీనికి పంపటకు అంగీకరించాడు.

4వ ఆంగ్లో మైసూరు యుద్ధం : - 1799

గవర్నర్ జనరల్ - వెల్లస్లీ.

→ ఫ్రెంచి సైన్యం మైసూరులోకి ప్రవేశించింది (మారిషస్ నుండి) అనే నెపంతో టిప్పు పై యుద్ధం ప్రకటించి జనరల్ స్టువర్ట్ ను మరియు వెల్లస్లీ మైసూరు పైకి పంపాడు.

→ 1799 లో శ్రీరంగపట్టణం యుద్ధంలో స్టువర్ట్ టిప్పు సుల్తాన్ ను వధించాడు. దీనితో మైసూరు బ్రిటిష్ ఆధిపత్యంలోకి వచ్చింది.

→ టిప్పు కుటుంబం - బ్రిటిష్ దేశానికి ఆశ్రయం ఇవ్వబడినది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

మరాఠా యుద్ధాలు.

మరాఠా శక్తిమణి లేదా ఫైనల్ మరాఠా యుద్ధాలు: (1818)

- మరాఠా రాజ్యాన్ని స్థాపించినవాడు - శివాజీ 1627-80

శివాజీ 1627-80
↓
సంభాజీ 1680-89 (కుమారుడు హత్యా)
↓
రాజారాము 1689-1700 (భార్య తారాబాయి)
↓
శివాజీ-II (1700-08) (తల్లి [illegible] తారాబాయి
↓
షాహు (1708-49) (తల్లి రాజసుబాయి)
↓
రామరాజు (1749-50)

పీష్వాలు: బాలాజీవిశ్వనాథ్. (1713-20) (నానాసాహెబ్)
↓
బాజీరావు - I (1720-40)
↓
బాలాజీ బాజీరావు (1740-61)
↓
మాధవరావు (1761-73)
↓
నారాయణరావు (1773-74)
↓
రఘోబా (రఘునాథరావు) 1774-75
↓
మాధవరావు - II (1775-95)
↓
బాజీరావు - II (1795-1818)

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

మొదటి ఆంగ్లో మరాఠా యుద్ధం (1775-82)

→ గవర్నర్ జనరల్ – వారెన్ హేస్టింగ్

→ మాధవరావు మరణానంతరం నారాయణరావు పీష్వా అయ్యాడు.

→ రఘునాథరావు నారాయణరావును హత్యచేసి, అతనిని తొలగించి, అధికారం పీష్వాగా ప్రకటించుకున్నాడు.

→ నారాయణరావు మరణానంతరం కొన్ని నెలలకు అతనికి ఇద్దరు మాధవరావులు అనే కొడుకులు జన్మించారు.

— మరాఠా మేధావులు అయిన నానా ఫడ్నిస్ (బాలాజీ జనార్ధన్), మహాదాజి సింధియా మొదలగువారు ఇద్దరు మాధవరావులను పీష్వాగా చేయడానికి రఘోబా పై యుద్ధం ప్రకటించారు.

→ దీనికి భయపడిన రఘోబా బ్రిటిష్ బొంబే ప్రభుత్వం సహాయమును అర్థిస్తూ సూరత్ అనే ఒప్పందంపై సంతకం చేసాడు. కాని ఈ ఒప్పందం గవర్నర్ జనరల్ వారెన్ హేస్టింగ్స్ కు తెలియకుండా బొంబాయి అధికారులు రఘోబాను దానిని ఆమోదించి నానా ఫడ్నిస్ తో పురందర్ ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నాడు. (దీని ప్రకారం బ్రిటిష్ రఘోబాకు సహాయం చేయదు.)

→ బ్రిటిష్ బొంబే ప్రభుత్వం సూరత్ పురందర్ ఒప్పందాలను లండన్ కు పంపింది. బ్రిటన్ ప్రభుత్వం సూరత్ ఒప్పందాన్ని సమర్థించింది. దీనితో బ్రిటిష్ బొంబే ప్రభుత్వ సైనికులు, రఘోబా సైనికులు నానా ఫడ్నిస్ పై దాడులు ప్రారంభించారు.

- కాని నానా ఫడ్నిస్ తెలగావ్ అనే యుద్ధంలో వీరిని ఓడించి బ్రిటిష్ చే 'వడగాం' (1779) అనే ఒప్పందంపై సంతకం చేయించారు.

- కాని వారెన్ హేస్టింగ్ 'వడగాం' ఒప్పందమును తిరస్కరించి బ్రిటిష్ కమాండర్ ను (Goddard) మరాఠాపైకి పంపాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ 1782 నాటికి ఎవ్వరునూ గెలిచే స్థితిలో లేకపోవటంచే 'సాల్బాయ్' అనే ఒప్పందంతో మొదటి ఆంగ్లో మరాఠా యుద్ధం అంతమైనది.

→ సూరత్ ఒప్పందం - 1775

పురంధర్ - 1776

వడగాం - 1778

సాల్బాయ్ - 1782 (ఈ ఒప్పందం ప్రకారం సాల్సెట్టి (బ్రిటిష్ వారికి ఇవ్వబడింది [illegible] దగ్గర ఉంది)

రెండవ ఆంగ్లో మరాఠా యుద్ధం (1802-05)

- బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ - లార్డ్ వెల్లస్లీ

→ రెండవ బాజీరావు కాలం నుంచి మరాఠాలు అనేక సర్దారులుగా విడిపోయారు.

1) పూనే – పీష్వాలు
2) నాగపూర్ - భోంస్లేలు
3) గ్వాలియర్ - సింధియాలు
4) ఇండోర్ - హోల్కారులు
5) బరోడా - గైక్వాడ్‌లు

→ 1802 లో ఇండోర్ పాలకుడు యశ్వంత్‌రావ్ హోల్కర్ పూనే వద్ద పీష్వా 2వ బాజీరావు ను కొన్ని వ్యక్తిగత కారణాల వల్ల ఓడించాడు.

- దీనికి ప్రతీకారం తీర్చుకొనుటకు పీష్వా 2వ బాజీరావు బ్రిటిష్ సహాయమును అర్థిస్తూ బస్సైన్ అనే ఒప్పందంపై సంతకం చేసాడు.

- దీనితో 2వ ఆంగ్లో మరాఠా యుద్ధం ఆరంభమైనది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ లార్డ్ వెల్లస్లీ ఇద్దరు జనరల్స్‌ను (ఆర్థర్ వెల్లస్లీ, లేక్) మరాఠాపైకి పంపాడు.

- ఆర్థర్ వెల్లస్లీ నాగ్‌పూర్‌పై దాడి చేసి భోంస్లేలను ఓడించి వారిచే డియోగాం' అనే ఒప్పందంపై సంతకం చేయించాడు.

ఈ ఒప్పందం ప్రకారం భోంస్లేలు కటక్, బాలాసోర్, వార్ధానదికి పశ్చిమాన ఉన్న భూభాగాన్ని బ్రిటిష్‌కు ఇచ్చారు.

- జనరల్ లేక్ గ్వాలియర్‌పై దాడిచేసి సింధియాలను ఓడించి వారిచే సుర్జీ అర్జునగాం అనే ఒప్పందంపై సంతకం చేయించాడు.

ఈ ఒప్పందం ప్రకారం సింధియాలు జైపూర్, జోధ్‌పూర్, ~~[illegible]~~ గోహద్ కోటలను, గంగా యమునా నదుల మధ్య ఉన్న భూభాగాన్ని బ్రిటిష్‌కు ఇచ్చారు.

- ఆ తర్వాత జస్వంత్‌రావు హోల్కార్‌పై (ఇండోర్‌పై) బ్రిటిష్ వారు దాడులు చేసారు. కానీ జస్వంత్‌రావు హోల్కార్, భరత్‌పూర్ రాజు బ్రిటిష్ వారి దాడులను తిప్పికొట్టారు.

- 1805 నాటికి ఎవ్వరునూ గెలిచే స్థితిలో లేకపోవుటచే రాజ్‌ఘాట్ అనే ఒప్పందం ప్రకారం 2వ ఆంగ్లో మరాఠా యుద్ధం అంతమైనది.

బస్సెన్ ఒప్పందం - 1802

డియోగాం - 1803

సుర్జీ అర్జునగాం - 1803

రాజ్‌ఘాట్ - 1805

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

రెండవ ఆంగ్లో-మరాఠా యుద్ధం - (1803-05) (1817-18)

గవర్నర్ జనరల్ - లార్డ్ హేస్టింగ్స్ (లేదా) మార్క్వెస్ హేస్టింగ్స్

- పేష్వా రెండవ బాజీరావు బస్సైన్ ఒప్పందం అవమానకరంగా తన అధికారాలను కోల్పోయి బ్రిటిష్ వారి మొక్క కీలుబొమ్మగా మారాడు.
- ఈను పోగొట్టుకున్న ప్రతిష్ఠను తిరిగి పొందాలని ప్రయత్నించి పూనేలోని బ్రిటిష్ రెసిడెంట్ కార్యాలయంపై దాడిచేసి అక్కడినుంచి ఓర్లేయులను తరిమివేసాడు.
- దీనితో అప్పటి బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ లార్డ్ హేస్టింగ్స్ యుద్ధం ప్రకటించి జనరల్ మాల్కోమ్‌ను మరాఠాపైకి పంపాడు.
- జనరల్ మాల్కోమ్ ఈకింది యుద్ధాలలో మరాఠాలను ఓడించాడు.
  1. కిర్కీ - పేష్వాలను 1817
  2. సీతాబర్డీ - భోంస్లేలను 1817
  3. మహీదేపూర్ - హోల్కార్ 1817
  4. కాశీగాం - పేష్వాలు 1817
- ఈకింది ఒప్పందాలు జరిగాయి.
  1) పూనే ఒప్పందం 1817
  2) గ్వాలియర్ " 1817
  3) నాగ్‌పూర్ " 1817
  4) మాండసోర్ (హోల్కార్స్‌తో) 1818
- మాండసోర్ ఒప్పందం అవమానకరం పూర్తిగా బ్రిటిష్ ఆధీనంలోకి వచ్చింది.
- మరాఠా ప్రతిష్ఠను కాపాడుటకై నానా అనే ఒక చిన్న రాజ్యం స్థాపించబడి శివాజీ మనవడు చేత ప్రతినిధిని అప్పగించబడింది.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

- పీష్వా 2వ బాజీరావు కాన్పూర్ (UP) దగ్గర బిఠూర్ కు పంపబడ్డాడు.

సింధ్ ఆక్రమణ (1843)

→ సింధ్ ఆక్రమణ : 1843.

- గవర్నర్ జనరల్ - ఎలెన్‌బరో

- సింధ్‌ను బెలూచిస్తాన్ కి చెందిన తల్పూరా అనే తెగ పాలించినది

- సింధ్ అనేక ప్రాంతాలుగా విభజించబడి ఉండేది. ఒక్కొక్క ప్రాంతాన్ని ఒక్కొక్క సైనిక నాయకుడు పాలించేవాడు. ఈ నాయకుడిని అమీర్ అనేవారు.

→ 1839 లో సింధ్ అమీర్‌లు (బ్రిటీషు వారితో) సైన్య సహకార ఒప్పందమును కుదుర్చుకున్నారు. దీని ప్రకారం సింధ్ సరిహద్దు ప్రాంతాలకు బ్రిటిష్ రక్షణ కల్పించింది.

→ 1843 లో రష్యా భారతదేశంపై దాడిచేసే సింధ్ మీదుగా దాడి చేసే అవకాశం ఉందని భావించి సింధ్‌ను ఆక్రమించుటకు బ్రిటీష్ నిర్ణయించారు.

→ అప్పుడు గవర్నర్ జనరల్ ఎలెన్‌బరో ఈ చార్లెస్ నేపియర్ అనే జనరల్‌ను సింధ్ ఆక్రమణ కొరకై పంపాడు.

→ 1843 లో అతి సునాయాసముగా చార్లెస్ నేపియర్ సింధ్ అమీర్‌లను ఓడించి సింధ్ ఆక్రమించాడు.

→ ఈ క్రింది సందేశాన్ని ఎలెన్‌బరోకు నేపియర్ పంపాడు.

~~I have sinned~~ [I have Sin(n)ed]

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

పంజాబ్ లో సిక్కు మతం (లేదా) సిక్కుల్లో సిక్కు యొద్దాలు

→ సిక్కు మతాన్ని స్థాపించినది - గురునానక్.

→ సిక్కు మతంలో మొత్తం 10 మంది సిక్కు గురువులు ఉన్నారు.

నానక్: - ఇతను పాకిస్తాన్ పంజాబ్ లోని తాల్వండి (ననకానా సాహెబ్-ప్రస్తుతపేరు) లో జన్మించాడు.

- ఇతని సంగీత వాయిద్యం - రబాబ్ (Rabab)
- ఇతని ప్రధాన శిష్యుడు - మేదన

అంగద్: ఇతను గురుముఖి లిపిని వ్యాప్తి చేసాడు. (పంజాబీభాష)

- మొగల్ చక్రవర్తి హ్యుమాయూన్ ఇతనిని సందర్శించాడు.

అమెర్‌దాస్: ఇతను మొదట్లో విష్ణు భక్తుడు.

- సతీ సహగమనమును, పరదా విధానమును, మత్తు పానీయాలు సేవించడాన్ని ఖండించాడు.

రామ్‌దాస్: ఇతను రామ్‌దాస్ పురా (అమృత్‌సర్) ను నిర్మించాడు.

- అమృత్‌సర్‌లో స్వర్ణదేవాలయ నిర్మాణానికి అక్బర్ భూమిని రామ్‌దాసుకు ఇచ్చాడు

అర్జున్‌దేవ్: ఇతను స్వర్ణదేవాలయమును నిర్మించాడు.

- సిక్కుల పవిత్రగ్రంథము అయిన ఆదిగ్రంథ్ లేదా గురుగ్రంథ్ సాహెబ్ ను రచించాడు.

- ప్రతి సిక్కు తన సంపాదనలో 1/10 వంతు సిక్కు గురువులకు ఇవ్వాలని చెప్పినవాడే దేవనే మెస్సదే అంటారు.

- ఇతను షహీదీర్ నే చంపబడ్డాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

-) <u>హరిగోవింద్</u>: ఇతను తనకు తాను (సుల్తాన్/బాదుషా) సచ్చాబాదుషా (నిజమైన చక్రవర్తి) అని ప్రకటించుకున్నాడు.

- ఇతని కాలం నుంచే సిక్కులు మొగలులకు వ్యతిరేకంగా ఆయుధాలు చేపట్టారు.
- ప్రతీ సిక్కు తన సంపాదనలో కొంత భాగంతో గుర్రాలను, ఆయుధాలను, కొనుగోలు చేసి సిక్కు గురువుకు ఇవ్వాలని పిలుపునిచ్చాడు.

<u>హరిరాయ్</u>: ఇతను ఔరంగజేబు ఆస్థానాన్ని సందర్శించాడు.

<u>హరికిషన్</u>: ఇతను అతి చిన్న వయస్సులో (5 సం॥లు) సిక్కుగురువు అయ్యాడు.

- ఇతను ఔరంగజేబు ఆస్థానాన్ని సందర్శించాడు.
- <u>మశూచి</u> వ్యాధితో ఔరంగజేబు ఆస్థానంలోనే మరణించాడు.
- <u>తేజ్ బహదూర్</u> ఇతను ఔరంగజేబుచే చంపబడ్డాడు.
- <u>గురుగోవింద్</u> ఇతను <u>1699</u>లో ఖల్సాను ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసాడు. (ఆనందపూర్ సాహిబ్ వద్ద). ఇది మొగలులకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేయడం కోసం ఏర్పాటు చేయబడిన సైనిక దళం.
- ఖల్సాలో చేరినవారు తప్పనిసరిగా 5 K's ను పాటించాలి - 5 K's

K. - కృపాన్ - ఖడ్గం

K. - కేశ్ - జుట్టు

K - కంఘా - దువ్వెన

K - కర - కడియం

K - కచ్ఛ - అంతర లాగును (Jumper)

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ గురుగోవింద ఔరంగజేబుకు రాసిన చివరి ఉత్తరాన్ని "జాఫర్" అంటారు.

- 1708లో మహారాష్ట్రలో గోదావరి నది ఒడ్డున నాందేడ్ వద్ద ఒక ఆఫ్ఘన్ పఠాన్ చే చంపబడ్డాడు.

- ఇతని మరణానంతరం ఇతని శిష్యుడు బందా బహదూర్ లేదా (లచ్చుమన్ దాస్) సిక్కుల నేతృత్వం వహించాడు.

బందాబహదూర్

- ఇతను తనకు తాను సచ్చా బాదుషాగా ప్రకటించుకున్నాడు.
- ఇతను ఫతేదర్శన్ (విజయం కలుగుగాక) అనే పిలుపును ప్రారంభించాడు.
- సిక్కు మతాన్ని పాటించే వారిని సింగ్ (సింహం) గా పిలవాలని పేర్కొన్నాడు.
- 1714లో మొగలు చక్రవర్తి ఫారుఖ్ సియార్ కాలంలో మరణించాడు.
- ఇతని మరణానంతరం సిక్కులు 12 తెగలు లేదా శాఖలుగా (మిస్ల్‌లు) విడిపోయారు.

→ ఉదా: సుకర్ చాకియా
భంగి
అహ్లువాలియా
షహీద్ మొదలగునవి.

- ఈ తెగలలో అతి ముఖ్యమైనది - సుకర్ చాకియా. దీని స్థాపించినది చరత్‌సింగ్
- సుకర్ చాకియా లో అతిముఖ్యమైన వ్యక్తి మహారాజా రంజిత్ సింగ్.

మహారాజా రంజిత్ సింగ్: బిరుదులు - మహారాజ
- సిక్కు రాజ్య నిర్మాత
- One eyed Giant (ఒకకన్ను ఉండిది)

ఇతని అతిముఖ్యమైన :
1) దివాన్ దీనానాథ్
2) అజీజుద్దీన్

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

- ఇతను కోహినూర్ వజ్రాన్ని ఆఫ్ఘన్ పాలకుడు షాషూజా నుంచి సేకరించాడు
- ఇతను అమృత్‌సర్‌లోని స్వర్ణదేవాలయానికి బంగారు ప్రాతను వేయించాడు.
- లాహోర్‌లో ఫకీరు ఆయుధ కర్మాగారాన్ని నిర్మించాడు.

1799 - రంజిత్‌సింగ్ లాహోర్‌ను ఆక్రమించి తన రాజధానిగా ప్రకటించాడు.

1802 : అమృత్‌సర్‌ని ఆక్రమించి తన మలిరాజధానిగా ప్రకటించాడు.

1809 బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ 1వ మింటో తో అమృత్‌సర్ ఒప్పందమును కుదుర్చుకున్నాడు. [ఈ ఒప్పందం ప్రకారము సట్లెజ్ నది బ్రిటిష్ మరియు పంజాబ్ మధ్య సరిహద్దుగా మారినది]

1831: బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ విలియం బెంటింగ్‌తో 'సింధూనదికి ఒప్పందం' ను కుదుర్చుకున్నాడు. [దీని ప్రకారం బ్రిటిష్‌వారు వర్తకం కోసం సింధూ నదిని ఉపయోగించుకోవచ్చు]

1838 త్రైపాక్షిక ఒప్పందం [రంజిత్‌సింగ్, బ్రిటిష్, ఆఫ్ఘన్ పాలకుడు షాషూజా]
ఈ ఒప్పందం ప్రకారము రంజిత్‌సింగ్ ఆఫ్ఘనిస్తాన్‌లో షాషూజాకు చేతిలేకుండా ఉన్న తిత్తుబాట్లను అణిచివేసాడు.

1839: రంజిత్‌సింగ్ మరణించాడు. ఇతని మరణానంతరం ఖర్క్, షేర్ మొదలగు బలహీన పాలకులు పంజాబును పాలించారు.

1843: రంజిత్‌సింగ్ చిన్నకుమారుడు దలీప్‌సింగ్ పంజాబ్ పాలకుడు అయ్యాడు.
ఇతని సంరక్షకురాలు రాణీ జిందాన్ (తల్లి)

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

మొదటి ఆంగ్లో సిక్కు యుద్ధం (1844-46)

గవర్నర్ జనరల్ - 1వ హార్డింజ్

1844 లో బలహీనమైన పంజాబ్‌ను ఆక్రమించుటకు బ్రిటిష్ గ్వాలియర్ - సట్లెజ్ నది దాటి పంజాబ్‌పై దాడి చేసారు. దీనితో మొదటి ఆంగ్లో సిక్కు యుద్ధం ప్రారంభమైనది

- మొదటి ఆంగ్లో సిక్కు యుద్ధంలో మొత్తం 5 యుద్ధాలు జరిగాయి. ఈ యుద్ధాలలో పాల్గొన్న బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ - గాఫ్ (ఐర్లాండ్)

1) మేడ్కి యుద్ధం
2) ఫిరోజ్‌షా యుద్ధం
3) ఆద్దేవాల్ యుద్ధం
4) అలీవాల్ యుద్ధం
5) సోబ్రాన్ యుద్ధం (తుపాకుల యుద్ధం)

- సోబ్రాన్ యుద్ధంలో) దాన్ని వేదిల మంది సిక్కులు వధించబడ్డారు. ఈ యుద్ధం ఆంగ్లేయ సిక్కులు ఆంగ్లో పంజాబ్‌ను ఆంగ్లేయులు అంగీకరించారు.

1846 లో) లాహోర్ ఒప్పందంతో మొదటి ఆంగ్లో సిక్కు యుద్ధం అంతమైనది.

ఈ ఒప్పందంలోని అంశాలు.

1) కోహినూర్ వజ్రం బ్రిటిష్ వారికి ఇవ్వబడినది.
2) 1.5 కోట్లు బ్రిటిష్ వారికి ఇచ్చుటకు పంజాబ్ అంగీకరించింది.
3) కాశ్మీర్ బ్రిటిష్‌కు ఇవ్వబడినది
4) సట్లెజ్ నది ఎడమ వైపు ఉన్న భూభాగం బ్రిటిష్‌కు ఇవ్వబడ్డది

- బ్రిటిష్ వారు ఆంగ్లేయ కాలంలో కాశ్మీర్‌ను 50 లక్షల రూపాయలకు గులాబ్‌సింగ్‌కు అమ్మివేసారు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

→ లాహోర్ ఒప్పందానికి కొన్ని మార్పులు చేస్తూ 'భైరోవాల్' అనే ఒప్పందం చేయబడినది

– ఈ ఒప్పందం ప్రకారము పంజాబ్‌ను పాలించుటకు 8 మంది సభ్యులతో ఒక కౌన్సిల్ రీజెన్సీ కౌన్సిల్ ఏర్పాటు చేయబడినది. దీనికి మొట్టమొదటి అధ్యక్షులు హెన్రీ లారెన్స్.

2వ ఆంగ్లో సిక్కు యుద్ధం : (1848-49)

గవర్నర్ జనరల్ – డల్హౌసీ

– 1848లో లాహోర్‌లో చత్తర్ సింగ్, ముల్తాన్‌లో మూల్‌రాజ్ బ్రిటిష్ వారిపై వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేసారు.

– 1 దీనిలో అప్పటి గవర్నర్ జనరల్ డల్హౌసీ ఈ తిరుగుబాటులను అణిచివేయుట

– 2 పంజాబ్ విలీనం (ప్రకటించి క్యాంబెల్ అనే జనరల్‌ను పంజాబ్‌కి పంపాడు.

– క్యాంబెల్ లాహోర్, ముల్తాన్‌లలో తిరుగుబాట్లను అణిచివేసి సిక్కు సర్దారులను రామ్‌నగర్, ఫిలౌరా, గుజరాత్ యుద్ధాలలో ఓడించాడు.

– ఈ యుద్ధాల అనంతరం పంజాబ్ పూర్తిగా బ్రిటిష్ భూభాగంలోకి వచ్చినది.

అవధ్ విలీనము [1856]

గవర్నర్ జనరల్ – డల్హౌసీ

అవధ్ రాజ్యాన్ని స్థాపించినవాడు – సాదత్ అలీ.

చివరి పాలకుడు – వాజిద్ అలీషా

1856లో వాజిద్ అలీషా అస్తవ్యస్త పాలన (Misgovernance) చేస్తున్నాడు అనే నెపంతో బ్రిటిష్ గవర్నర్ జనరల్ డల్హౌసీ అవధ్‌ను విలీనం చేసాడు.

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com

3. సాంఘిక సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవన యుగం.

19వ శతాబ్ది ప్రారంభంలో భారతదేశంలో అనేక మూఢ విశ్వాసాలు దురాచారాలు ఉండేవి

ఉదా: సతీసహగమనం, బాల్యవివాహాలు, విగ్రహారాధన, అర్థంలేని పద్ధతులు. వితంతు వివాహాలు లేకపోవటం.

- ఈ మూఢ విశ్వాసాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలలో జాగృతి తీసుకురావడానికి చేసిన ప్రయత్నాలను సాంఘిక సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవన ప్రయత్నాలు అంటారు.

ఈ ప్రయత్నాలను చేపట్టిన మొట్టమొదటి వ్యక్తి – రాజారామమోహన్‌రాయ్.

రాజారామమోహన్‌రాయ్: 1774 లో బెంగాల్‌లోని రాధానగర్‌లో జన్మించాడు.

తండ్రి రామకాంతరాయ్

1833లో ఇంగ్లాండ్‌లోని బ్రిస్టల్‌లో మరణించాడు.

బిరుదులు: 1) రాజా (మొగల్ చక్రవర్తి నుండి అక్బర్ ఇచ్చాడు.

2) ఆధునిక భారతదేశ పితామహ

3) పయనీర్ ఆఫ్ మోడ్రన్ ఇండియా

వార్తా పత్రికలు: - మిరాత్- ఉల్- అక్బర్ (పర్షియా)

సంవాద కౌముది – (బెంగాలీ)

క్రైస్తవాలు: గిఫ్ట్-టు మొనోథీస్ట్స్ (పర్షియా)

Precepts of Jesus (బెంగాలీ)

సంస్థలు: 1) ఆత్మీయసభ (1815)

2) బ్రహ్మసమాజ్ (1828)

www.manabadi.com

This document is submitted by manabadi user. we are not responsible for any copyright voilation. For any discrepancies please eamil us: info@manabadi.com